

AZ OKTATÁSÜGYI MINISZTERIUMBAN TÁRGYALT AZ ISKOLAÜGYI TÁRCA SZEMPONTJÁBÓL KIEMELKEDŐEN FONTOS HÁROM TESTÜLET VEZETŐJE

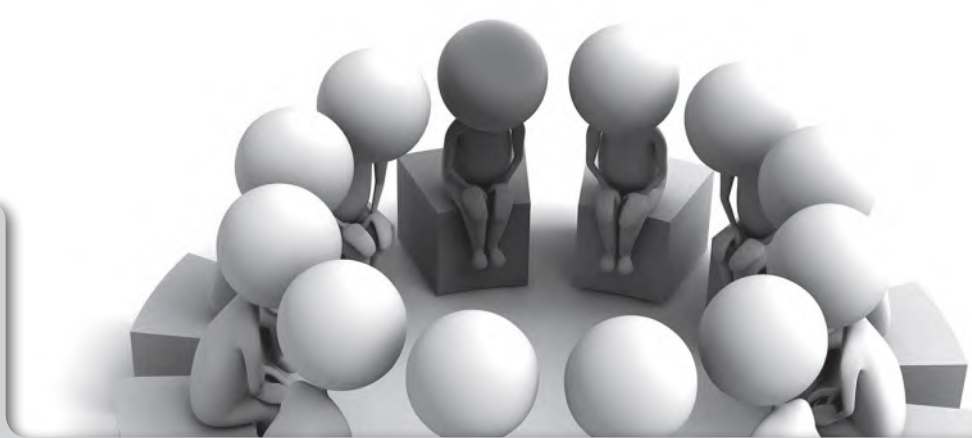
Peter Plavčan iskolaügyi miniszter, Pavel Ondek, az Iskolaügyi és Tudományos Dolgozók Szakszervezetének elnöke és Jozef Turčany, a Szlovákiai Falvak és Városok Társulásának az alelnöke a pedagógusok fizetésrendezéséről tárgyaltak az Oktatásügyi Minisztériumban. Megegyezték abban, hogy 2017-ben is tovább emelkedik a közoktatásban és a felsőoktatásban dolgozó pedagógusok fizetése. A további 6 százalékos fizetésemelésre a Szlovák Köztársaság kormányának programnyilatkozatában rögzített növekedési ütemen túl 2017. szeptember elsejétől kerül sor. Peter Plavčan miniszter ismertette, hogy a minisztérium jövő évi költségvetésében már szerepel a fizetésemeléshez szükséges pénzösszeg. A tárgyaláson pontosították, hogyan dolgozzák be ezt a fizetésemelést a felsőbb szintű kollektív szerződésbe, valamint azt is, milyen forrásokból biztosítják a városok és falvak eredeti hatáskörébe tartozó iskolák és iskolai intézmények pedagógusai fizetésének az emelését. A felek megegyezése alapján a fizetések növekedése és annak mikéntje része lesz a felsőbb szintű kollektív szerződés kiegészítésének, amelyről a közeli napokban fog tárgyalni a három testület vezetése.

AZ ÁLLAMI PEDAGÓGIAI INTÉZETBEN WORKSHOPOT SZERVEZTEK AZ ISKOLAIRÁNYÍTÁS MINŐSÉGÉNEK EMELÉSÉRŐL

Az Állami Pedagógiai Intézetben (ÁPI – ŠPU) workshopot rendeztek az intézményvezetés, iskolaigazgatás minőségének a javításáról – különös tekintettel az irányítás demokratikus és inkluzív eljárásaira, amelyek kiindulópontjai az autonóm iskola kialakításának. Az ÁPI szakdolgozói és menedzsmentje, az alap- és főiskolák pedagógusai és a pedagógiai kutatás jelenlévő szakemberei megegyeztek abban, hogy az autonóm iskola csak akkor lehet működőképes, ha folyamatosan meg tud újulni, képes folyamatosan fejleszteni az oktatási programját. „A folyamatosan megújuló iskola modelljének alapelvei az autonóm és a fokozatosan fejlődő, azonos hullámhosszon lévő, azonos értékrendet valló egyének iskolai környezetében gyökereznek. Valósággá azonban csak a tanulásban személy szerint is támogatott, segített egyének igényeivel összhangban, a saját tudásukért önként és tudatosan vállalt felelősség tudatában, valamint a szülőknél az oktatás folyamatába való ugyancsak tudatos bekapcsolása és tudáspotenciáljuk kiaknázása révén válhatnak. Tehát csak a kölcsönösen toleráns demokratikus társadalom tagjainak együttműködése hozhatja meg ezen a téren a várt eredményt. Ennek a modellnek a társadalmi hozadéka egyfajta szociális kincs megteremtése, melynek lényege a valóban kölcsönösen toleráns demokratikus társadalom, az autentikus vállalási készségek és szokások fejlesztése, mások igényeinek a felismerése, megértése, tolerálása és a legjobb válasz, a legigazabb reagálás megelégedése.” – foglalta össze a workshop lényegét Ludovít Hajduk, az Állami Pedagógiai Intézet igazgatója. A jelenlévők megegyeztek abban, hogy a Poprádi Egyesített Iskola napjainkban a legjobb példaként szolgálhat a gyer-

mekek oktatásának és nevelésének modern, inkluzív megközelítéséhez. Ezt a városi alapítású és önkormányzati hatáskörben működő iskolát nagyon sok roma gyermek is látogatja. A tantestület lényegében egy fedél alatt neveli és tanítja a gyermekeket azok három éves korától az óvodában, illetve ezt folytatva az alapiskolában és a művészeti alapiskolában, vagyis a gyermekek az iskolában szerzett tudásukat ráépítik a velük született adottságokra és tehetségükre, és mindezt tovább fejlesztik a művészeti alapiskolában – természetesen már a tanítás utáni szabadidejük rovására. „Meggyőződésem, hogy ez nagyon jó modell, különösen abból a szempontból, hogyan segíthetik, támogathatják a pedagógusok a gyermekek, a tanulók fejlődését, az egyes kompetenciák, illetve azok típusainak a kiérlelését, hogyan használhatják ki a művészetet mint az ész és a szív felkészítésének az eszközét. Ez a modell megérdemli, hogy hatékonyan támogassuk. Támogassák az egyetemi karok, az iskolaügyi tárca, de főképpen az Állami Pedagógiai Intézet. Információim szerint Szlovákiában már több tíz olyan iskola van, amelyek érdeklődnek és alkalmazni is szeretnék saját iskolájukban ezt vagy az ehhez hasonló modelleket, tehát a mi feladatunk segíteni őket ezen igyekezetük megvalósításában. Minden bizonnyal ezzel a döntésünkkel pozitív jelzést küldünk a pedagógusoknak, hogy az iskolaügyben is van értelme a folyamatos megújulásnak, a tanulók érdekében kellő entuziazmussal végzett munkának, a mindannyiunk érdekében kifejtett elkötelezett hivatásgyakorlásnak, amely természetesen megérdemli a jogos elismerést és értékelést” – jelentette ki Ludovít Hajduk, az Állami Pedagógiai Intézet igazgatója.

A NEMZETISÉGI OKTATÁSÉRT FELELŐS FŐOSZTÁLY ÉLETEBŐL

Az Oktatásügyi Minisztérium Nemzetiségi Oktatásért Felelős Főosztálya 2016. június 15-én alakult meg. A főosztály Prékop Mária igazgató vezetésével egyelőre három alkalmazottal – Skabela Rózsa, Kacz Noémi és Galyasová Silvia – működik.

A főosztály kezdeményezésének köszönhetően az idei tanévet nyolc anyanyelvi órával kezdenek meg az elsősök az alapiskolákban, anélkül, hogy emelkedett volna az összóraszámuk. Tisztában vagyunk vele, hogy a nemzetiségi iskolát látogató tanulók óraszámára így is jelentősen meghaladja a többségi iskolába járó gyermekek óráinak a számát, ezért a továbbiakban is fokozottan odafigyelünk majd a gyermekek terhelésére. Szükség van nemcsak a kerettanterv reformjára, hanem magának a tananyagnak a mennyiségi és tartalmi újragondolására is. Rendkívül fontos az az eredmény, hogy megdőlt az a 2008-as rendelkezés, amelynek alapján a kisebbségi anyanyelvi órák száma nem haladhatta meg a szlovák nyelvi órák számát. Idén szeptembertől az alsó tagozaton összesen 24-re növekedett az anyanyelvi órák száma, a szlovák órák száma pedig 21 maradt.

Az alapiskolák egyes tantárgyainak, ugyanúgy, mint a *magyar nyelv és irodalom*, valamint a *szlovák nyelv és szlovák irodalom* tantárgynak specializált, egyedi helyzete kell legyen a nemzetiségi oktatásban. Ilyen tantárgyak például a *honismeret*, a *zenei nevelés* és a *történelem*. Ezeknek a tantárgyaknak külön tanmenetre, tanvázlatra, tananyagra van szükségük, hiszen tükrözniük kell az adott nemzetiség történelmét, művészetét, helyrajzát, kultúráját.

Megújult az óvodai állami oktatási program is, mely a 2015/2016-os iskolai év alatti kipróbálás során számos negatívumot vetett fel. A megújult oktatási program nagy előnye, hogy az egyes kompetenciák fejlesztése iránti elvárásokat műveltségi területeken belül határozza meg: Nyelv és kommunikáció; Matematika és információkkal való munka; Ember és természet; Ember és társadalom; Ember és a munka

világa; Művészet és kultúra; Zenei nevelés; Képzőművészeti nevelés; Egészség és mozgás. Megújult a 2008-ban kiadott, a szlovák nyelv oktatását segítő módszertani útmutató is, mely az óvodapedagógusoknak nyújt segítséget az óvodai szlovák nyelv oktatásában. Napvilágot látott a Szakkifejezések szótára is, mely a pedagógiai dokumentáció kétnyelvű kitöltéséhez nyújt segítséget a magyar, ruszin, ukrán, német nyelvű óvodákban.

A megoldandó feladatok közé tartozik a továbbiakban az összes megújított kerettanterv nemzetiségi iskolák számára való kidolgozása, különösen a sajátos nevelési igényű gyermekek számára, illetve a testi vagy szellemi fogyatékkal élő tanulók számára kidolgozott kerettantervek létrehozása.

A főosztály 2016-os évre megszabott feladatai között négy fő feladat van a kormányprogramból adódóan. Az első feladat az egymás kölcsönös megismerését, a másokkal szembeni előítéletek lebontását célzó projektek lebonyolítása, melyek a multikulturális párbeszédet és a regionális oktatásügyet segítik. A beérkezett pályázatok elbírálásán túl a 2017-es évi pályázati felhívás kidolgozása is a főosztály feladata, hogy a következő évben is hozzájárulhasson anyagilag a nemzetiségi alapiskolák és középiskolák diákjainak multikulturális és regionális nevelését segítő elképzeléseinek a megvalósításához.

A nemzetiségi főosztály figyelemmel kíséri „A szlovák nyelv és szlovák irodalom oktatási folyamata a magyar tannyelvű iskolákon” elnevezésű projektet, mely az idejében indult, és 2020-ig fog tartani. A projektben az Állami Pedagógiai és Módszertani Központ Komáromi Kirendeltsége, az Állami Pedagógiai Intézet, az Oktatás Certifikált Mérésének Nemzeti Intézete, az Állami Tanfelügyelőség munkatársai, valamint a projektbe bevont alapiskolák pedagógusai vesznek részt. Fontos a szlovák nyelv oktatásának reformja, a diákok kommunikációs képességeinek fejlesztése a szlovák órákon.

A főosztály további feladata létrehozni a ruszin nyelv és kultúra oktatás-fejlesztési koncepcióját az óvodákra, alap- és középiskolákra vonatkozóan. Ezért idén júliusban megalakult egy 11 tagú munkacsoport, amelynek feladata a koncepció elkészítése az év végéig.

A kormányprogramból adódó utolsó feladat pedig kidolgozni az alapiskolák felső tagozata számára a Szlovákiában élő tizenhárom nemzeti kisebbség (magyar, roma, ruszin, ukrán, német, zsidó, cseh, morva, bolgár, horvát, lengyel, szerb, orosz) történelméről és kultúrájáról szóló tananyagot, melyet az adott kisebbség képviselői dolgoznak ki. A segédtkönyv első – az alapiskola felső tagozatos tanulói számára készülő – része idén, a második, a középiskoláknak szóló része pedig a következő évben fog napvilágot látni. Ezek célja, hogy a diákok jobban megismerjék az országban élő kisebbségek kultúráját, történelmét, nemzeti hagyományait.

Készül a közoktatási törvény és az oktatási intézmények finanszírozását szabályozó jogszabályok módosítása, a lehető legjobb pozíciót szeretnénk kihozni a nemzetiségi iskolák részére. Fontos dokumentum az idén nyilvános vitára bocsátott *A nevelés és oktatás fejlesztésének nemzeti programja* is, mely a kisebbségi oktatásra is kitér, s amely meghatározza majd a következő évekre az oktatás-nevelés menetét.

Az érvényes jogszabályok nem ismerik a nemzetiségi oktatás és a nemzeti kisebbségi iskolák fogalmát, annak ellenére, hogy ezek a kifejezések még a hivatali nyelvhasználatban is gyakran megjelennek. A hatályos törvények a nemzetiségi iskolákat mint a nemzeti kisebbség nyelvén oktató iskolákat határozzák meg. A nemzetiségi oktatást meghatározó törvény hiánya több problémát is okoz. Ennek következtében hiányoznak a nemzetiségi kérdésekkel foglalkozó szakosztályok az egyes hivatalokban, minisztériumokban. Ezért is tarjuk fontosnak megfogalmazni és törvénybe foglalni a nemzetiségi oktatás fogalmát.